

HOE JE ANDEREN
BEHANDELT IS JOUW
KARMA; HOE ZIJ
JOU BEHANDELEN
IS HUN KARMA

**DE NATUUR
IS GEEN PLEK
OM TE BEZOEKEN.
HET IS THUIS.**

GARY SNYDER

HOOFDSTUK TWEE: KARMA EN DE AARDE

Er is misschien geen duidelijker teken van karma in de moderne tijd dan onze relatie met de aarde. We worden gebombardeerd met affiches, advertenties en tv-programma's die ons herinneren aan het belang van het behoud van het natuurlijke evenwicht van de aarde. Het erkennen en respecteren van de natuur is de sleutel tot het in stand houden van een wereld waarin we willen leven. Maar om onszelf te begrijpen, moeten we eerst het ecosysteem begrijpen waarvan we afhankelijk zijn. In het volgende hoofdstuk vind je praktische en theoretische stappen om een positieve, wederzijdse relatie met de aarde te beginnen.

DE AARDE IN BALANS BRENGEN

Milieubewustzijn mag dan een actueel onderwerp zijn, het is ook een eeuwenoud concept. De Vedische teksten staan vol verwijzingen naar ecologisch evenwicht en respect voor de aarde; ze bevatten zelfs richtlijnen over hoe je moet boeren en oogsten om het ecosysteem in stand te houden. Het was bijvoorbeeld verboden om bomen te kappen zonder nieuwe te planten. Tegenwoordig noemen we dit herbebossing. In de Vedische periode was het eenvoudigweg onderdeel van hun geloof dat er evenwicht moest heersen, waarbij niets werd weggenomen zonder te worden vervangen. Voor de Vedische bevolking was alles op aarde bewust en moest het als zodanig worden gerespecteerd. Dit wederzijdse en gelijke respect voor een boom, een koe of een ander mens was een van de natuurwetten.

Volgens Vedische teksten moeten we verschillende plichten erkennen om goede karma te ontvangen. Een van deze plichten is het tonen van mededogen jegens alle andere wezens. Alleen dan zal alles in het leven goed verlopen. Wanneer we onze plichten niet nakomen, zal het karmische evenwicht verstoord raken en zullen er problemen ontstaan.

Elders kunnen we voor karmische begeleiding kijken naar het hindoeïstische beginsel van Ahimsa, of geweldloosheid. Ook dit vereist respect voor alle levende wezens, omdat voor hindoes elk *atman*, of bewust wezen, deel uitmaakt van hun enige ware god, Brahman. Daarom schaadt het kwetsen van een dier ook God. Hoewel je deze religieuze overtuigingen misschien niet deelt, kunnen ze je als bouwstenen rond karma helpen begrijpen wat je benadering van het milieu zou moeten zijn. Door deze lens kun je zien dat, met het karmische evenwicht in gedachten, elke aanval op de natuur ook een aanval op jezelf is. De reis naar het bereiken van *moksha*, het uiteindelijke gelukkige gevolg, of goede karma, betekent verantwoordelijkheid nemen voor je daden, inclusief hoe je met het milieu omgaat.

HANDELEN

Karma berust op het religieuze beginsel van *dharm*a, ook wel bekend als de enige ware natuurlijke wereldorde, zoals vermeld in het hindoeïsme, boeddhisme, jainisme en sikhisme. Als *dharm*a effectief werkt, draaien de natuurlijke mechanismen van de wereld gelukkig, als een goed geoliede machine. Als ze niet in harmonie werken, is er sprake van *adharma*, waarbij systemen uit balans raken met elkaar en disharmonie veroorzaken.

Overweeg deze vraag: lijkt moeder natuur haar systemen in totaal evenwicht te laten draaien? Of zie je disharmonie in de wereld om je heen?

Binnen dharmische religies is er een speciale term voor kansen op verandering die zich op het juiste moment voordoen: ze worden *dharm*a-poorten genoemd, een toegangspoort om het leven weer in zijn natuurlijke orde te herstellen. Het zou wel eens kunnen zijn dat we een van de grootste *dharm*a-poorten betreden die er ooit hebben bestaan. De enorme uitdaging van klimaatverandering kan worden beschouwd als een kans om *dharm*a te herstellen. Stel je eens voor hoe dat eruit zou zien: het herstellen van het evenwicht op aarde, het weer, de seizoenen, de leefgebieden van dieren. Het idee is dat positieve karma ons kan helpen een aarde

